

Santrauka

Aplinkos projektų valdymo agentūra ir Aplinkos ministerija įgyvendino LIFE programos finansuojamą projektą „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje“ nuo 2016 m. balandžio mėn. iki 2021 m. kovo mėn. Projektas turėjo du pagrindinius tikslus:

- ugdyti Lietuvos gebėjimus pateikti kokybiškas paraiškas pagal LIFE programos Aplinkos ir Klimato politikos paprogrames;
- geriau išnaudoti LIFE programą remiant vykstančius ir baigtus projektus bei užtikrinti, kad sėkmingai įgyvendintų LIFE projektų rezultatai būtų skleidžiami ir plačiai naudojami.

Išanalizavus Lietuvos dalyvavimą LIFE programoje iki 2016 m., paaiškėjo, kad reikia imtis gebėjimų ugdymo veiksmų siekiant didinti informuotumą apie LIFE programą aplinkosaugos verslo sektoriuje, turėtų būti organizuojami papildomi renginiai mažiau populiariose LIFE programos srityse, tokiose kaip Aplinka ir išteklių efektyvumas bei Klimatas, turėtų būti teikiamos tiesioginės rekomendacijos potencialiems pareiškėjams ir turėtų būti padidintos nacionalinių suinteresuotųjų šalių galimybės parengti integruotus LIFE projektus.

Projekto dėka LIFE nacionalinė informacinė diena tapo profesionaliu renginiu, pritraukusiu ne tik aplinkosaugininkus ir savivaldybes, bet ir į aplinką orientuotą verslą bei konsultantus, taip pat įkvepiančius kviestinius pranešėjus iš kitų šalių. LIFE mugėje, skirtoje LIFE programos 25-osioms metinėms, dalyvavo aplinkos ministras ir EK atstovas. Ji suteikė galimybę visiems įgyvendintiems ir vykdomiems LIFE projektams prisistatyti ir skatinti pasinaudoti rezultatais bei būsima partneryste.

Projekto grupė dalyvavo regioninėse konferencijose, inicijavo vietinius seminarus ir apskritojo stalo diskusijas verslo įmonėms, kuriose buvo pristatytos LIFE programos galimybės aplinkosaugos technologijoms ir artimiausi rinkai projektai bei aptarti galimi aplinkos problemų sprendimai. Projekto komanda kartu su Aplinkos ministerija organizavo tarpdisciplinines konferencijas ir seminarus apie klimato politiką, tvarų mobilumą, oro taršos valdymą žemės ūkyje. LIFE programa užėmė didelę renginių dalį ir paskatino diskusijas apie projektų idėjas naujiems LIFE projektams sektoriuose bei aplinkos ir klimato prioritetų integravimą. Bendri renginiai su kitomis nacionalinėmis ir ES finansavimo programomis pritraukė naujus pretendentes į LIFE programą iš smulkių ir vidutinių įmonių bei pramonės įmonių bei palengvino finansavimo priemonių bendradarbiavimą ir papildomumą.

Paraiškų rašymo ir internetiniuose seminaruose buvo tobulinamos Lietuvos pareiškėjų žinios ir įgūdžiai apie aplinkosaugines problemas, veiksmų ir biudžeto planavimą, partnerystę, rodiklius ir rezultatus, reikalavimus ir lūkesčius kiekvienai koncepcijos ar išsamių paraiškų formai, vertinimo kriterijus. Projekto darbuotojai per 5 metus el. paštu, telefonu, akis į akį ir vaizdo susitikimuose konsultavo 392 potencialius LIFE pareiškėjus. Projekte buvo surengta 17 išorinių ekspertų techninių konsultacijų, kurios tiesiogiai prisidėjo prie LIFE pasiūlymų kokybės, nes išorės ekspertai galėjo paaiškinti LIFE gairių reikalavimus remdamiesi kiekvieno pareiškėjo pavyzdžiu.

Projektas padidino LIFE programos žinomumą. Projekto surengtuose mokymuose dalyvavo 2 725 žmonės. Projekto tinklalapį www.lifeprojektai.lt aplankė 139 907 lankytojai. „Facebook“ paskyroje „lifeprojektai“, kuri turi 973 „Facebook“ gerbėjus, buvo paskelbtos 636 naujienos, žinutes skaito maždaug 235 lankytojai per savaitę. Apie LIFE programą, jos prioritetus, kvietimus, rezultatus ir projekto renginius buvo paskelbta 30 pranešimų spaudai ir 12 straipsnių spaudai. Brošiūra „LIFE projektai Lietuvoje“ pirmą kartą viename leidinyje supažindino su 21 Lietuvos LIFE projektų rezultatais. Vaizdo įrašą apie LIFE programą Lietuvoje pamatė 358 970 žiūrovų „YouTube“ ir „Facebook“.

Projekto metu sukurtoje LIFE projektų duomenų bazėje <http://db.lifeprojektai.lt> pateikiama informacija apie daugiau nei 5 000 LIFE projektų Europoje ir Lietuvos LIFE projektų rezultatai, taip leidžiant ieškoti projekto ir jo paramos gavėjo pagal temines sritis, šalis ir metus. Interaktyvus LIFE gidas <http://gidas.lifeprojektai.lt> kaupia rekomendacinę medžiagą apie projekto idėją, temą, rodiklius, biudžetą ir koncepcijas ir pateikia ją lengvai naudojamu klausimų ir atsakymų formatu bei savęs vertinimo priemone pareiškėjams.

Lietuvos LIFE paraiškų skaičius padidėjo nuo 6 per metus (2010–2012 m. ataskaitinių metų vidurkis) iki 10 (2016–2020 m. vidurkis). Patvirtintų LIFE projektų skaičius padidėjo nuo 1 per metus iki 1,5 (2016–2019 m. vidurkis) ir tikimasi, kad jis padidės paskelbus 2020 metų kvietimo rezultatus. Žemesnį sėkmės lygį pagal 2018 ir 2019 m. kvietimus iš dalies įtakojo sumažėjęs nacionalinis bendrasis finansavimas, kuris buvo išspręstas ilgalaikiu nacionalinio biudžeto asignavimų planavimu.

6 LIFE projektai, patvirtinti 2016-2019 m., su koordinuojančiu paramos gavėju iš Lietuvos pritraukė 34 mln. eurų aplinkosauginių investicijų ir 31% viršija ankstesnius 21 LIFE programos metus. LIFE projektų įvairovę papildė projektai naujuose sektoriuose - vandens ir žiedinės ekonomikos, naujas integruotas projektas. Koordinuojančių paramos gavėjų gretas, kaip projektų koordinatorė, papildė privati įmonė.